

CURTEA SUPREMĂ DE JUSTIȚIE

DECIZIE

29 iunie 2016

mun. Chișinău

Colegiul penal în următoarea componență:

Președinte – Gordilă Nicolae,

Judecători – Guzun Ion și Catan Liliana,

a examinat admisibilitatea recursului ordinar, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 decembrie 2015, declarat de inculpatul

Pricopneac Nicolae Andrei, născut la 06 martie 1977, originar din s. Larga, r-l Briceni, domiciliat în mun. Chișinău, bd. Traian 19/3, ap. 93.

Termenul de examinare a cauzei:

1. prima instanță: 02.06.2015 – 21.10.2015;

2. instanța de apel: 24.11.2015 – 10.12.2015;

3. instanța de recurs: 03.05.2016 – 29.06.2016.

A C O N S T A T A T:

1. Prin sentința Judecătoriei Botanica mun. Chișinău din 21.10.2015 Pricopneac Nicolae a fost recunoscut vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 30, 326 alin. (1) Cod penal și i s-a stabilit acestuia pedeapsa sub formă de amendă în mărime de 2000 unități convenționale, ceea ce constituie 40 000 lei.

S-a explicat lui Pricopneac Nicolae că în temeiul art. 64 alin. (3¹) Cod penal, are dreptul de a achita jumătate din amenda stabilită dacă o plătește în cel mult 72 de ore din momentul în care hotărârea devine executorie.

2. Pentru a se pronunța prin sentință, instanța de fond a stabilit că, inculpatul Pricopneac Nicolae la 24 aprilie 2015, aflându-se în mun. Chișinău, str. Pietrarilor 1, susținând că are influență asupra unor persoane publice și cu funcție de demnitate publică, a pretins de la Dumitriu Elena 700 euro, bani ce nu i se cuvin, pentru a determina persoanele publice și cu funcție de demnitate publică să ofere concluzii judiciare și să emită decizii în vederea ne atragerii la răspundere penală a lui Ion Dumitriu pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 369 alin. (1) Cod penal.

Tot el, Pricopneac Nicolae la data de 30.04.2015 aflându-se în mun. Chișinău, str. Teilor 10, bir. 401, susținând că are influență asupra unor persoane publice cu funcție de demnitate publică, a acceptat și a primit de la Dumitriu Elena 700 euro, bani ce nu i se cuvin, pentru a determina persoanele publice și cu funcție de demnitate publică să ofere concluzii judiciare și să emită decizii în vederea ne atragerii la răspundere penală a lui Dumitriu Ion pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 369 alin. (1) Cod penal, tot atunci pretinzând suplimentar 700 euro pentru a influența persoanele indicate în scopurile menționate.

Ulterior, la data de 04.05.2015, avocatul Pricopneac Nicolae, aflându-se în mun. Chișinău, susținând că are influență asupra unor persoane publice și cu funcție de demnitate publică, a pretins, în cadrul discuției telefonice avute cu Dimitriu Elena, 2500 euro pentru a determina persoanele publice și cu funcție de demnitate publică să ofere concluzii judiciare și să emită decizii în vederea neatragerii la răspundere penală a lui Dumitriu Ion pentru comiterea infracțiunii prevăzute de art. 369 alin. (1) Cod penal.

Tot el, Pricopneac Nicolae, la data de 09.05.2015, aflându-se în sect. Botanica mun. Chișinău, susținând că are influență asupra experților judiciari care urmau să efectueze expertiza medico-legală aferentă stabilirii gradului vătămărilor corporale cauzate de către Dumitriu Ion lui Bou Serghei, să ofere o concluzie favorabilă lui Dumitriu Ion, precum și că are influență asupra procurorului militar în Procuratura militară Ion Bazatin care are în gestiune cauza penală nr. 2015018074 în care se investighează circumstanțele cauzării de către Dumitriu Ion a vătămărilor corporale lui Bou Serghei, să nu-l tragă la răspundere penală pe primul, a pretins de la Dumitriu Elena 1200 euro, bani ce nu i se cuvin.

În continuarea realizării intenției sale infracționale, Pricopneac Nicolae, la data de 12.05.2015, aflându-se pe adresa mun. Chișinău, str. Teilor 10, a acceptat și a primit de la Dumitriu Elena 1200 euro, bani preținși la data de 09.05.2015 pentru a influența experții judiciari ce urmau să efectueze expertiza dispusă în cadrul cauzei penale nr. 2015018074 în vederea emiterii unei concluzii favorabilă lui Dumitriu Ion și procurorul în Procuratura militară, Bazatin Ion pentru a-l elibera de răspundere penală pe Dumitriu Ion, recunoscut în calitate de bănuît în comiterea infracțiunii prevăzute de art. 369 alin. (1) Cod penal.

Prima instanță, la cererea inculpatului, a examinat cauza penală în procedură simplificată în baza art. 364¹ Cod de procedură penală, în baza probelor administrate în faza urmăririi penale.

3. Sentința a fost atacată cu apel de către procurorul în Procuratura Anticorupție, Iachimovschi Octavian, prin care a solicitat recunoașterea pe inculpatul Pricopneac Nicolae vinovat de comiterea infracțiunii prevăzute de art. 30, 326 alin. (1) Cod penal și aplicarea față de acesta a unei pedepse sub formă de amendă în mărime de 2000 unități convenționale, cu privarea de dreptul de a activa în calitate de avocat pe un termen de 3 ani.

3.1. În motivarea apelului declarat, a indicat că inculpatul a recunoscut vinovăția în comiterea infracțiunii de care a fost acuzat, totodată, recunoscând faptul că a comis infracțiunea în virtutea exercitării atribuțiilor profesionale activând în calitate de avocat. Acuzarea consideră că corectarea și reeducarea condamnatului nu poate fi realizată, la fel ca și restabilirea echității sociale, or, prejudiciul cauzat intereselor publice este unul semnificativ, pedeapsa stabilită nu poate asigura scopul preventiv, reieșind din faptul că este prea blândă, fiind necesară aplicarea pedepsei complementare.

Procurorul a remarcat că potrivit prevederilor art. 65 alin. (3) Cod penal, stabilirea pedepsei solicitate în discursul procurorului este în măsură să asigure realizarea scopurilor pedepsei penale, atât în partea ce ține de prevenirea fenomenului infracțional, cât și în partea ce ține de combaterea acestuia, astfel încât, față de

Pricopneac Nicolae urma să fie aplicată pedeapsa complementară sub formă de privarea de dreptul de a activa în calitate de avocat pe un termen de 3 ani.

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 decembrie 2015, a fost admis, apelul declarat de în Procuratura Anticorupție, Iachimovschi Octavian, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre, potrivit modului stabilit pentru prima instanță, după cum urmează.

Pricopneac Nicolae Andrei recunoscut vinovat în săvârșirea infracțiunii, prevăzute de art. 30, 326 alin. (1) Cod penal, în baza acestei legi și art. 65 alin. (3) Cod penal, i s-a stabilit o pedeapsă sub formă de amendă în mărime de 2000 unități convenționale, ceea ce constituie 40 000 lei, cu privarea de dreptul de a activa în calitate de avocat pe un termen de 1 an.

În rest dispozițiile sentinței s-au menținut.

4.1. În motivarea soluției adoptate instanța de apel a menționat că, audiind participanții la proces, verificând prin prisma art. 101 Cod de procedură penală probele administrate la etapa de urmărire penală și cercetare judecătorească în prima instanță și verificate în instanța de apel, constată că instanța de fond a stabilit o corectă situație de fapt, dând faptelor reținute în sarcina inculpatului încadrarea juridică corespunzătoare, și anume comiterea de către Pricopneac Nicolae a infracțiunii prevăzute de art. 30, 326 alin. (1) Cod penal, și anume: *trafic de influență - adică pretinderea, acceptarea și primirea de bani pentru sine sau pentru o altă persoană, de către o persoană care are influență sau care susține că are influență asupra unor persoane cu funcție de demnitate publică pentru a-i face să îndeplinească acțiuni în exercitarea funcției lor, indiferent dacă asemenea acțiuni au fost sau nu săvârșite.*

Afirmațiile procurorului precum că instanța de fond incorect a individualizat pedeapsa, fără a aplica inculpatului Pricopneac Nicolae pedeapsa complementară, instanța de apel le-a considerat întemeiate, or, persoanei recunoscute vinovate de săvârșirea unei infracțiuni trebuie să i se aplice o pedeapsă echitabilă, în limitele sancțiunii articolului în baza căruia persoana se declară vinovată.

La aplicarea pedepsei, prima instanță a ținut cont de prevederile art. 364¹ Cod de procedură penală, de persoana celui vinovat, care nu are antecedente penale, nu figurează la evidența medicului narcolog, nu se află la evidența medicului psihiatru, se caracterizează pozitiv, de circumstanțele enumerate ale cauzei, de influența pedepsei aplicate asupra corectării și reeducării vinovatului, precum și de circumstanțele cauzei legate de scopul și motivele faptei, de comportarea sa în timpul și după consumarea infracțiunii, de căința activă, de lipsa circumstanțelor agravante și atenuante, și a stabilit lui Pricopneac Nicolae pedeapsa sub formă de amendă minimă în mărime de 2000 unități convenționale, echivalentul a 40 000 lei.

Însă, instanța de apel a apreciat critic modalitatea de individualizare a pedepsei inculpatului efectuată de către prima instanță privind neaplicarea pedepsei complementare de privare de exercitare a activității de avocat, deoarece din circumstanțele speței rezultă expres necesitatea aplicării pedepsei complementare, din următoarele considerente.

Instanța de apel a considerat că, în cazul infracțiunilor de corupție noțiunea „gravitatea infracțiunii săvârșite” trebuie de înțeles în sensul că aceste infracțiuni, comparativ cu alte categorii de infracțiuni, prezintă un pericol deosebit de grav pentru societate, deoarece se manifestă în structurile autorităților statului, a puterii sau serviciilor publice, care discreditează și compromit activitatea acestora. În aceste

cazuri pedepsele stabilite de instanța de judecată trebuie să fie nu numai legale, în sensul de respectare a cadrului legal de individualizare judiciară, dar în același timp, trebuie să fie și juste, adică să se respecte criteriul proporționalității, care presupune stabilirea quantumului pedepsei în funcție de gravitatea infracțiunii și vinovăția autorului. În același timp, trebuie să fie respectată prevederea art. 61 Cod penal, conform căruia, pedeapsa care se aplică urmează să își atingă scopul de restabilire a echității sociale și prevenire a săvârșirii noilor infracțiuni de către alte persoane.

Instanța de apel a reținut că, instanțele de judecată trebuie să țină seama că în cazurile săvârșirii infracțiunilor de corupție în sectorul privat, a traficului de influență, se cauzează daune intereselor publice, afectează imaginea instituțiilor statale și a întregii societăți, daune nemateriale, care indiferent că persoana vinovată a fost condamnată, nu pot fi considerate ca total reparate.

În aceeași ordine de idei, instanța de apel a considerat că, odată ce infractorul Pricopneac Nicolae la comiterea infracțiunii de trafic de influență a utilizat statutul funcției de avocat, drepturile și avantajele pe care le acordă aceasta pentru facilitarea infracțiunii de corupție trebuie să fie privat de dreptul de a ocupa această funcție, or, anume astfel va fi atins scopul pedepsei penale aplicate față de condamnat.

Din aceste considerente, luând în considerație dispozițiile art. 61, 65 și art. 75-78 Cod penal, ce determină scopul pedepsei penale, de restabilire a echității sociale și corijare a infractorului, întru prevenirea comiterii de către acesta a altor infracțiuni, precum și de criteriile generale de individualizare a pedepsei, ținându-se cont de gravitatea faptei penale și prejudiciul cauzat prin consecințele survenite, dar concomitent și de prevederile art. 65 alin. (3) Cod penal, ținând cont de caracterul infracțiunii săvârșite de cel vinovat în timpul îndeplinirii exercitării activității de avocat, instanța de apel a considerat imposibilă păstrarea de către Pricopneac Nicolae a dreptului de a practica avocatura pe o anumită perioadă. Astfel, instanța de apel i-a stabilit inculpatului Pricopneac Nicolae pedeapsa principală sub formă de amendă în mărime de 2000 unități convenționale, ceea ce constituie 40 000 lei, cu aplicarea pedepsei complementare - privarea de dreptul de a activa în calitate de avocat pe un termen de 1 an, considerând că această pedeapsă își va atinge scopul preventiv și educativ, restabilind echitatea socială.

5. Decizia instanței de apel este atacată cu recurs ordinar de către inculpatul Pricopneac Nicolae, prin care solicită casarea deciziei instanței de apel, cu menținerea sentinței instanței de fond.

În recursul declarat recurentul a indicat următoarele motive:

- consideră sentința drept una legală și întemeiată, iar decizia instanței de apel nemotivată și pasibilă casării;

- invocă că nu a fost înștiințat despre data și ora pronunțării deciziei contestate. Ulterior, fără să fie citat, a aflat, că pronunțarea a avut loc la data de 21.01.2016. S-a adresat în instanța de apel pentru a-i fi eliberată o copie a deciziei contestate, unde i s-a comunicat, că asemenea copii au fost expediate prin poștă și inculpatului și avocatului acestuia. Până în prezent, nici una din părți nu a primit deciziei redactate. A fost nevoit să se adreseze cu cerere în prima instanță, iar la data de 03.03.2016 a primit copia motivată și redactată a deciziei nominalizate, fapt despre care a consemnat în cererea depusă. Consideră că, termenul de atac al deciziei instanței de apel a început să curgă de la 03.03.2016, ultima zi fiind 04.04.2016, adică prima zi lucrătoare după expirarea a 30 de zile;

- prin faptul necunoașterii datei pronunțării am fost lipsit de dreptul de a achita jumătate din amenda stabilită, dacă o achitam în cel mult 72 de ore din momentul din care hotărîrea devine executorie (art. 64 alin. (3¹) Cod penal);

- consideră că în acest caz au fost încălcate prevederile art. 432 alin. (1) Cod de procedură penală, și anume: Hotărîrile instanței de apel pot fi supuse recursului pentru a repara erorile de drept comise de instanțele de fond și de apel în următoarele temeuri:

4) judecata (pronunțarea Deciziei) a avut loc fără participarea procurorului, inculpatului, precum și a apărătorului, interpretului și traducătorului, cînd participarea lor era obligatorie potrivit legii;

5) cauza a fost judecată în primă instanță sau în apel fără citarea legală a unei părți sau care, legal citată, a fost în imposibilitate de a se prezenta și de a înștiința instanța despre această imposibilitate;

- în ceea ce privește aplicarea de către instanța de apel a prevederilor art. 65 alin. (3¹) Cod penal, prin care a fost privat de dreptul de a activa în calitate de avocat pe un termen de 1 an, nu a fost argumentată individualizarea acestei pedepse, argumentele aduse de către Curtea de Apel sunt unele declarative și generalizate.

6. La recursul ordinar declarat de către inculpatul Pricopneac Nicolae, în conformitate cu prevederile art. 431 alin. (1) pct. 1¹ Cod de procedură penală, a depus referință procurorul, care a pledat pentru inadmisibilitatea recursului, deoarece recurentul își motivează recursul prin dezacordul cu modalitatea de stabilire a pedepsei, or, aceste critici echivalează cu nemotivarea recursului în sensul prevederilor art. 427 Cod de procedură penală. Pedepsa care i-a fost stabilită inculpatului de către instanța de apel este echitabilă faptelor infracționale săvîrșite și în corespundere cu împrejurările cauzei și normelor legale.

7. Examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat, în raport cu materialele cauzei, Colegiul penal concluzionează inadmisibilitatea acestuia din următoarele considerente.

În conformitate cu art. 421 Cod de procedură penală, coraportat la art. 401, persoanele menționate în dispoziția acestei norme procesuale sînt în drept să declare recurs ordinar. Astfel, apărătorul inculpatului fiind în drept să declare recurs ordinar, atît în latura penală, cît și în cea civilă.

Reieșind din prevederile art. 422 Cod de procedură penală, termenul de declarare a recursului ordinar este de 30 zile de la data pronunțării deciziei.

Așadar, în prezenta speță Colegiul reține că, inculpatului N. Pricopneac i-a fost expediată copia deciziei motivate a Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 decembrie 2015 la data de 22 ianuarie 2016, fapt confirmat prin recipisa anexată la materialele cauzei (f.d. 220).

Inculpatul a declarat recurs ordinar la 04 aprilie 2016, fapt confirmat prin mențiunea despre dată de pe amprenta ștampilei oficiului poștal aplicată pe plic (f.d. 244).

Prevederile alin. (2) și (3) art. 230 Cod de procedură penală stipulează că, în cazul în care pentru exercitarea unui drept procesual este prevăzut un anumit termen, nerespectarea acestuia impune pierderea dreptului procesual și nulitatea actului efectuat peste termen. La calcularea termenelor pe ore sau pe zile nu se ia în calcul ora sau ziua de la care începe să curgă termenul, nici ora sau ziua în care acesta se împlinește.

Revenind la prezenta speță, Colegiul penal constată că, luînd în considerație faptul stabilirii datei depunerii recursului ordinar de către inculpatul N. Pricopneac, la 04 aprilie 2016, termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a expirat la sfîrșitul zilei de 23 februarie 2016.

Referitor la argumentul invocat de recurent cu privire la faptul că „*invocă că nu a fost înștiințat despre data și ora pronunțării deciziei contestate. Ulterior, fără să fie citat, a aflat, că pronunțarea a avut loc la data de 21.01.2016. S-a adresat în instanța de apel pentru a-i fi eliberată o copie a deciziei contestate, unde i s-a comunicat, că asemenea copii au fost expediate prin poștă și inculpatului și avocatului acestuia. Pînă în prezent, nici una din părți nu a primit deciziei redactate. A fost nevoit să se adreseze cu cerere în prima instanță, iar la data de 03.03.2016 a primit copia motivată și redactată a deciziei nominalizate, fapt despre care a consemnat în cererea depusă. Consideră că, termenul de atac al deciziei instanței de apel a început să curgă de la 03.03.2016, ultima zi fiind 04.04.2016, adică prima zi lucrătoare după expirarea a 30 de zile*”, Colegiul penal îl consideră neîntemeiat, or, potrivit procesului-verbal al ședinței de judecată din 10.12.2015 (f.d. 202), inculpatul și avocatul acestuia, O. Gheorghiuță, au fost prezenți în cadrul ședinței de judecată și înștiințați despre data și ora pronunțării deciziei motivate.

Astfel, potrivit prevederilor art. 432 alin. (2) pct. 2) Cod de procedură penală instanța de recurs, examinînd admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărîrii instanței de apel, fără citarea părților, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este declarat peste termen.

Avînd ca reper cele menționate, Colegiul penal, conchide că termenul de 30 zile pentru depunerea recursului ordinar a fost depășit, impunîndu-se în consecință inadmisibilitatea recursului, ca fiind declarat peste termen.

8. În conformitate cu art. 432 alin. (1)-(2) pct. 2) Cod de procedură penală, Colegiul penal,

DECIDE:

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de inculpatul Pricopneac Nicolae, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 10 decembrie 2015, în cauza penală privindu-l pe **Pricopneac Nicolae Andrei**, ca fiind declarat peste termen.

Decizia este irevocabilă.

Decizia motivată pronunțată la data de **29 iunie 2016**.

Președinte:

Gordilă Nicolae

Judecători:

Guzun Ion

Catan Liliana